

Tejca in njena Velika noč

Ne vem, zakaj tako rad pišem o koroških bratih onstran Karavank. Nemara zato, ker sem že sam okusil vso grenkobo tistih dni, ko sem daleč proč od domovine, med samimi tujimi ljudmi, sanjal o domačih krajih, prestajal trpljenje in zaman koprnel po mili domači besedi.

Tako približno koprne bratje za mejami in čakajo — vstajenja.

Naj vam torej povem zgodbo o Lužnikovi Tejci iz Ravnega.

Kot petletno punčko sta jo izročila roditelja bogati gospe iz mesta, ki ni imela svojih otrok in je Tejco vzela za svojo.

Hudo, silno hudo je bilo materi in očetu, toda kaj sta hotela?

Še pet starejših bratcev in sestic je doma venomer prosilo kruha, ki ga jim mati mnogokrat ni mogla odrezati, zakaj beda je bila v hiši.

Simon Lužnik je bil prevaljski rudar. Zadnja leta je imel zelo skromen zaslužek, ker je bilo dela v rudniku čedalje manj. Slednjič ga je zadela še nesreča, da je docela izgubil delo.

Kaj naj stori, kako naj preživi ženo in šest otrok? V tistem času se je pripeljala iz mesta imenitna gospa. Pravili so, da je zelo bogata, da nima otrok, pa bi rada posvojila kakšnega revnega otroka.

Tudi pri Lužniku se je oglasila gospa.

Tejca, ki je bila zelo srčkano dekletce, ji je bila takoj všeč. Toda oče in mati v začetku nista hotela nič slišati o tem.

»Bo že kako,« je dejal Simon Lužnik; »res je hudo, hujše nam ne more biti, toda svojega otroka ne dam nikomur.«

Navsezadnje so se vendar tako sporazumeli, da bo gospa vzela dekletce seboj, toda brez vsakršnih obveznosti od strani roditeljev. Karkoli bi hotela roditelja, bosta lahko vzela otroka domov. In če bo Tejci dolg čas, jo bo gospa sama pripeljala domov na obisk.

Seveda je bilo dosti solzá in žalosti, ko so se domači poslavljali od Tejce. Očeta in mater je tolažila misel, da je mesto, kjer bo živela Tejca, v bližini Ravnega, da se bo otroku dobro godilo in bo nemara še nekoč srečna dedičina bogate gospe.

Le na eno nista pomislila roditelja; na to namreč, da se bo otrok med tujimi ljudmi — potujčil. Zakaj gospa — Matilda Repevschegg se je pisala — je bila tako imenitna, da ni hotela ali pa res ni razumela jezika domačinov.

Mati Lužnica je sicer omenila možu zastran tega, on pa je dejal:

»Ne boj se, žena; materinega jezika otrok ne bo pozabil. Če pa se kaj več nauči, tem boljše zanj.«

Tejca se je za čudo hitro privadila v novem domu. Prve dni se ji je tožilo po mami, po očku, bratcih in sestricah. Kmalu pa se je vživela v druge razmere. Saj je imela vsega v izobilju. Lepo je bila oblečena, belega, mlečnega kruha je imela v izobilju, igrač pa toliko in takšnih,

kakršnih si je le poželega. Samo tega ni mogla doumeti s svojo otroško pametjo, zakaj gospa, gospod in Lena ne govore tako, da bi jih razumela.

»Bim = bam = bim = bam so peli zvočni novi takrat, ko je Anka zletela med angelčke.«

Tisto noč se je Tejci sanjalo o samih angelčkih. Še sama je bila

Služkinja Lena je včasih nekoliko pokramljala s Tejco po domače, toda samo tedaj, kadar ni bilo gospe ali gospoda v bližini. Drugače pa je govorila prav tako tuje, nerazumljive besede kakor gospa in gospod.

Takole zvečer, preden je Teja zaspala, se je Lena čestokrat sklonila nad njeno posteljco in polglasno zapela:

»Ajaj, ajaj, punčka moja...«

Potem je zašepetala:

»Ti si prav tak angelček, kakor je bila moja Anka.«

In Teja je opazila pri tem solze v Leninih očeh.

»Kje pa je zdaj tisti vaš angelček?« se je Teja z nedolžnimi očmi ozrla v služkinjo.

»Umrčkala je Anka, zdaj je pa angelček,« se je smehljala Lena.

med njimi, z Anko sta se igrali, majhne svilene peroti sta imeli in sta letali nad cvetočimi travniki...

Teja je bila bistre glave in se je kmalu priučila tuji govorici. Ščasoma je razumela skoraj vse, kar ji je gospa govorila.

Ob nedeljah sta se vozili z gospo na obisk v Ravno. Tejcina roditelja sta bila silno vesela, da se vsaj enemu njenemu otroku tako dobro godi. Teja je prinašala seboj igrače in slaščice ter jih delila med svoje bratce in sestrice, ki so skoraj zavistno strmeli v svojo gosposko, srečno sestrico.

Angelčkov pa Teja ni mogla pozabiti. »Veš, mamica,« je pravila, »naša Lena je imela punčko, ki je odšla med angelčke. Ali ti poznaš angelčke?«

»Seveda jih poznam,« je mati požalo Tejco.

»Ko boš o veliki noči prišla domov, jih bova šli gledat v cerkev, k božjemu grobu.«

»Joj, to bo lepo!« je Tejca zaploskala z ročicami. Od takrat je mislila samo na angelčke in na veliko noč, ki se je res že urno približevala.

Pa še na nekaj je Tejca večkrat mislila; na svojo mamico. Čim večkrat sta z gospo prišli na obisk, tem težje se je Tejca spet ločila od domačih, posebno od mamice, ki je znala tako ljubeče govoriti z njo kakor nobeden, ne gospa, ne gospod, niti Lena ne.

Že skoraj leto dni je bila Tejca v mestu. Polagoma se je naveličala igrac, lepih oblekc, slaščic in drugih dobrih stvari. V njenem drobnem srčku se je pričelo vzbujati — domotožje. Bolj tiha je postala in gospo je včasih zaskrbelo, ker je menila, da je otrok kaj bolan.

Na velikonočno nedeljo sta se gospod in gospa nekam odpeljala in Lena je ostala s Tejco sama doma.

Tisto leto je bila velika noč zelo zgodaj. Hladni pomladni vetrovi so brili pod nebom in podili oblake sem in tja. Po poljih in senošetih v okolici mesta, po skritih jasih je tu pa tam še ležal sneg.

Zato sta Lena in Tejca vse popoldne sedeli v kuhinji in se pomenkovali o tem in onem.

Tejca je izpraševala Leno o angelčkih, hotela je vedeti, kje so in kdaj jih bo videla.

»Jutri jih boš videla, Tejca, ko pojdeš v Ravno,« je odgovorila Lena, ki se ji je ves čas dremalo. Knjižga, ki jo je držala v naročju, ji je že nekajkrat zdrknila na tla in jo je Tejca vedno znova pobirala.

Slednjič je Lena prav trdno zadremala. Tejca je knjigo pobrala in jo položila na mizo.

Bilo je že pozno popoldne. Sonce se je nagibalo, skozi kuhinjsko okno so posijali poslednji njegovi žarki, ki so se bili prikradli izza oblakov.

»Zdaj pa grem k mamici, angelčke gledat,« se je nenadno domislila Tejca.

Vzela je svojo košarico, jo napolnila s pirhi in pomarančami, ki jih je imela spravljene v predalu, in tiho, po prstih odšla iz kuhinje.

Mrzel veter ji je pretresel telesce, ko je brez plaščka in razoglava stopila na ulico.

Razgledala se je naokrog, nato pa jo mahnila naravnost v smeri proti Ravnemu. Pot ji je bila precej znana, saj sta z gospo že nešteto krat hodili ali pa se vozili tod na izprehod.

Tejca je zašla na stezo, ki je vodila preko polja. V daljavi, ob parobku gozda, je čepela vas. To je bilo Ravno.

Tejca je kmalu začutila mokroto v tenkih čeveljčkih, ker so se ji prihoji nožice vdirale v razmočeno zemljo. Nekajkrat je morala celo prekoračiti liso snega, ki ji je zaprla pot. Zeblo jo je, vsa je trepetala in že ni več čutila drobnih prstkov, ki so se krčevito oklepali košarice.

Toda hrepenenje po domačih, želja, da bi videla velikonočne angelčke, je bila tolikšna, da je Tejca pozabila na vse težave. Šla je naprej in v mraku dospela v vas,

»Za božjo voljo — Tejca!« se je prestrašila mati, ko je ob durih za-

gledala svojega otroka, vsega trepetajočega in premraženega. Planila je k Tejci in jo vzela v naročje.

»Kaj pa se je zgodilo? Govori, Tejca, otrok moj!«

»Nesrečni otrok,« je oče pobožal Tejco! »zakaj pa si prišla sama, pa zdaj v tem mrzlem vetru?«

Tejca je bruhnila v jok. Zobje so ji šklepetali, ko je nato pomirjena dejala:

»Gospa ni doma, prišla sem gledat angelčke in tole sem vam prinesla.«

Pomolila je bratcem in sestricam, ki so se začudeno drenjali okrog Tejce, košarico s pirhi in pomarančami.

»Moj Bog, saj si vsa blatna in mokra. Brž v posteljo, da se ne prehladiš,« je zaskrbelo mater. Sezula je Tejci čeveljčke, ki so bili na debelo obloženi s prstjo in vsi premočeni. Nožice so ji bile višnjevkaste in mrzle ko led.

Čez eno uro sta pridrveli s kočijo služkinja Lena in gospa, ki se je bila medtem vrnila.

»Ali je Tejca pri vas?« je vsa v skrbeh vprašala.

»Dà, doma je,« je žalostno odvrnila Lužnica. »V postelji leži, mraz jo trese, bojim se najhujšega.«

Lena je presunljivo zajokala.

Vsi so se zbrali okrog postelje, kjer je ležala Tejca z zaprtimi očmi kakor bi spala. Droben obrazek je bil ves rdeč od vročice, ki jo je kuhala. Neenakomerno, hitro je soplala. Zdaj pa zdaj je pogledala okoli stoječe in spet zaprla oči.

Gospa je brž poslala po zdravniku.

»Otrok se je močno prehladil,« je ugotovil zdravnik z resnim obrazom. »Pljučnica je neizogibna; mogoče jo otrok preboli, če ne...«

A Tejca ni prebolela bolezni. Že tisti dan po praznikih je izdihnila svojo mlado nedolžno dušico. Preden je umrla, se je dvignila v postelji, zgrabila ihtečo mamico za roko in se blaženo nasmehnila.

»Jej, mamica, angelčki prihajajo, tudi Anka je med njimi! Smehljajo se mi, k sebi me vabijo. Polne roke cvetlic imajo in zlatih pirhov. Kajne, mamica, to so velikonočni angelčki? Jaz... grem... z njimi... mamica...«

Glava ji je omahnila na blazine, s smehljajem na ustnicah je Tejca za vedno zaspala.

Grenka žalost se je naselila pri Lužnikovih.

Tudi gospa Matilda je bila neutolažljiva in je še tisto uro odpuстила služkinjo Leno zaradi »malomarnosti v službi«.

Ko se je mati v neizmerni bolesti sklanjala nad mrtvo hčerkico, je vzdihnila:

»Srce mi krvavi po tebi, Tejca. Toda če pomislim, da bi se bila kdaj v življenju odtujila materi in bi nemara celo zasovražila njen jezik, je skoraj boljše, da si odšla med angelčke. Odšla si taka, kakršna si bila: še vsa moja, vsa naša...«

To so bile besede Tejcine matere, ene izmed mnogih, ki čakajo tam za Karavankami velike noči, vstajenja...